

Ayın Matematik Sorusu - Cevap Anahtarı

İYTE Matematik Bölümü

Şubat-Mart 2023

Problem

Aşağıdaki özelliklere sahip bir X kümesinin en çok kaç elemanı vardır?

1. Her $A \in X$ için $|A| = 12$.
2. $A, B \in X$ ve $A \neq B \implies A \Delta B \in X$.

Cevap

X kümesinin boş kümeden farklı olduğu açıktır. Varsayalım ki X kümesinin yalnızca bir elemanı, A , olsun. Fakat bu durumda, $A \Delta A$ boş kümedir. Dolayısıyla, X kümesinin de elemanı olamaz. Bu yüzden, X kümesinin eleman sayısının en az 2 olması gerektiğini söyleyebiliriz.

Şimdi, X kümesinin 2 elemanlı olduğunu varsayalım ve elemanlarını A ve B ile gösterelim. İlk olarak, A ve B 'nin ayrık kümeler olamayacağını gösterelim.

Varsayalım ki $A \cap B = \emptyset$ olsun. Bu durumda $A \Delta B = A \sqcup B$ eşitliğini elde ederiz. O zaman, $|A \Delta B| = |A \sqcup B| = 12 + 12 = 24$ olur. Fakat, bu X kümesinin ikinci özelliği ile çelişmektedir.

A ve B kümelerinin ayrık olmadığını gösterdik. Yani, $A \cap B$ en az bir eleman içerir. Varsayalım ki $A \cap B$ 'nin, s tane elemanı olsun. Bu durumda, aşağıdaki eşitlikleri yazabiliriz.

$$|A \setminus B| = 12 - s$$

$$|B \setminus A| = 12 - s$$

$A \Delta B = (A \setminus B) \sqcup (B \setminus A) \in X$ olduğundan,

$$\begin{aligned} |A \Delta B| &= |A \setminus B| + |B \setminus A| \\ &= (12 - s) + (12 - s) \\ &= 24 - 2s \\ &= 12 \end{aligned}$$

eşitliğinden $s = 6$ sonucunu elde ederiz. Bu da $|A \setminus B| = |B \setminus A| = 6$ olması gerektiğini anlıyoruz.

X kümesinin iki elemanlı olduğu durumda elde ettiklerimizi not edelim:
 A ve B , X 'in elemanları olsun. O zaman,

(i) $A \cap B \neq \emptyset$

(ii) $|A \setminus B| = |B \setminus A| = |A \cap B| = 6$.

Şimdi varsayalım ki A, B, C, X kümesinin farklı üç elemanı olsun. Bu durumda, A kümesinin içerdiği alt küme sayısı $1 + 2 + 1 = 4$ 'tür. 4, 12'yi böldüğünden A kümesinin içerdiği her ayrık alt kümenin 3 elemanı olur. Böylece, aşağıdaki kümeler X 'e aittir.

$$A, B, C, A \triangle B, A \triangle C, B \triangle C, (A \triangle B) \triangle C$$

Fakat, A, B, C, D kümeleri X 'in elemanı olursa, A kümesinin içereceği ayrık alt küme sayısı $1 + 3 + 3 + 1 = 8$ olacaktır. 8, 12'yi bölmediği için bu durum X kümesi için mümkün değildir.

Diğer durumlarda da A 'nın içerdiği ayrık alt küme sayısı 12'yi bölmediğinden, X 'in eleman sayısı en çok 7'dir ve bu elemanlar da aşağıdaki kümelerdir:

$$A, B, C, A \triangle B, A \triangle C, B \triangle C, (A \triangle B) \triangle C.$$